

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1981

Vyhlášené: 11.05.1981

Časová verzia predpisu účinná od: 01.09.1981

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

56

Vyhláška

Českého úřadu bezpečnosti práce

ze dne 13. března 1981

o zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení ve vnitrozemské plavbě

Český úřad bezpečnosti práce stanoví podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, v dohodě s příslušnými orgány a organizacemi:

§ 1

Rozsah platnosti

(1) Vyhláška stanoví povinnosti organizací a pracovníků při provozu, údržbě a opravách plavidel, při nakládce, vykládce a při jiných pracích souvisejících s jejich provozem.

(2) Za plavidla se podle této vyhlášky považují lodě, plovoucí stroje a plovoucí zařízení s vlastním nebo bez vlastního pohonu, s výjimkou malých plavidel.1)

(3) Vyhláška se nevztahuje na činnosti uvedené v odstavci 1, pokud se jedná o

- a) plavidla ozbrojených sil federálního ministerstva národní obrany,
- b) plavidla ozbrojených sborů ministerstev vnitra, Sboru národní bezpečnosti a útvarů Pohraniční stráže a ochrany státních hranic,
- c) plovoucí stroje, které podle zvláštních předpisů podléhají dozoru orgánů státní báňské správy.

§ 2

Všeobecné požadavky na zajištění bezpečnosti práce

(1) Pracoviště a účelové komunikace, pokud jsou vystaveny povětrnostním vlivům, musí být zajištěny proti uklouznutí a za snížené viditelnosti musí být osvětleny, s výjimkou těch pracovišť na plovoucích nebo manévrujících plavidlech, kde by osvětlení ohrozilo bezpečnost plavby.

(2) V přístavech, na překladištích, u plavebních zařízení a dále všude tam, kde dochází k průběžnému nebo hromadnému vyvazování či kotvení plavidel, musí být určeny a v čistotě a v pořádku udržovány přístupové cesty na jednotlivé vyvazovací polohy.

(3) Zdroje nebezpečí, jako například mechanismy a zařízení, místa s možností pádu osob, průlezy, poklopy a otvory na plavidle musí být řádně zajištěny a označeny bezpečnostními barvami, značkami a tabulkami podle zvláštních předpisů.2) Průlezy a otvory na plavidle musí být spolehlivě zakryty poklopy nebo mřížemi. Otevřené průlezy nebo otvory musí být označeny výrazným nátěrem vnitřní strany poklopů tak, aby označení bylo viditelné při jejich otevření; poklopy musí být zajištěny proti jejich samovolnému uzavření.

(4) Únikové cesty, ochozy a průchody musí být průchodné, nezatarasené žádným materiálem. Únikové cesty musí být označeny.

(5) Organizace je povinna vybavit pracoviště lékárníčkou první pomoci s ohledem na charakter a rozsah vykonávané činnosti a předepsanými věcnými prostředky požární ochrany, požárními řády, popřípadě další požární dokumentací podle potřeby.

(6) Pracovníci jsou povinni přesvědčit se, zda prostor, ve kterém pracují, je z hlediska bezpečnosti práce nezávadný a zda svou činností neohrozí bezpečnost a zdraví jiných osob.

(7) Organizace je povinna stanovit, kde a za jakých okolností je přípustné provádět práce, při kterých hrozí nebezpečí výbuchu a požáru.

§ 3

Práce s mechanismy

(1) Mechanismy při opravách musí být zajištěny proti náhodnému uvedení do chodu. Proto musí být odpojeny od zdrojů energie a jejich hlavní přívody nebo ovládače označeny výstražným nápisem „Na zařízení se pracuje“.

(2) Při práci s mechanismy je zakázáno zejména

- a) přetěžovat je,
- b) zasahovat do nich po dobu jejich chodu,
- c) odstraňovat ochranné kryty (s výjimkou provádění oprav).

§ 4

Práce s lany

(1) Při práci s lany je třeba dbát zejména, aby

- a) lano, které se váže, bylo vždy v zorném úhlu pracovníka,
- b) lano používané na uvazování bylo vždy srovnáno nebo stočeno na navijecích bubnech nebo na palubě tak, aby nepřekáželo dalším úkonům,
- c) při manipulaci s lanem se z navijáku vytočila jen potřebná délka,
- d) při zadržování plavidla nebo jeho uvazování do vleku nebylo lano pevně uvázáno na pachole,
- e) lano nedosáhlo na ostré hrany.

(2) Při práci s lany je zakázáno zejména:

- a) používat poškozená lana,
- b) používat silonová lana k vlečení a zastavování plavidel,
- c) uvolňovat rukou zachycená lana,
- d) pracovat s lany bez ochranných rukavic,
- e) zdržovat se před lany v ohroženém prostoru a vstupovat do lanových smyček při práci s nimi,
- f) ohýbat lana jinak než přes kladku, rohatinku a pachole.

(3) Používané vázací prostředky musí být v bezvadném stavu. Organizace určí pracovníka, který odpovídá za skladování a evidenci a provádění revizí vázacích prostředků.

§ 5**Práce s kotvou**

(1) Při kotvení je zakázáno zdržovat se v blízkosti kotevního řetězu. Při kotvení kotvou svrženou z paluby musí být kotevní řetěz (lano) mezi pracovníkem spouštějícím kotvu a bokem lodě.

(2) Pokud se kotva při zdvihání zaplete do lan nebo řetězů, nesmí se na ní při jejím vyprošťování stoupat. Pokud je při vyprošťování používán člun, musí být respektována jeho nosnost.

§ 6**Opravy a údržba plavidel**

(1) Lešení nebo montážní plošiny používané při opravách nebo údržbě plavidel musí splňovat podmínky práce na pevně základně a musí vyhovovat zvláštním předpisům.³⁾

(2) Při demontáži zařízení je třeba dbát, aby nedošlo k náhlému uvolnění demontovaných částí. Těžké demontované části musí být před úplným uvolněním zajištěny proti nepředvídanému pohybu. Demontované části zařízení se musí odkládat tak, aby nebránily bezpečnému pohybu pracovníků a musí být zajištěny proti pádu nebo sesunutí.

(3) Při manipulaci se zařízeními, která obsahují olej, naftu nebo jiné hořlavé kapaliny, nebo jsou jimi znečištěna, musí být dodržována protipožární opatření a opatření k zamezení znečištění pracoviště a okolí těmito látkami.

(4) Při práci v lodních kolesech se musí provést zejména tato opatření:

- a) zajistit kola nebo soukolí proti náhodnému pootočení,
- b) umístit výstražný nápis na startovacím zařízení hlavního stroje,
- c) vyčlenit pracovníka pro dozor nad pracovní skupinou nebo jednotlivcem,
- d) zajistit práce spuštěním záchranného člunu na vodu; člun musí být vybaven potřebnými záchrannými prostředky,
- e) řádně uzavřít kolesové skříně nebo průlezy v kolesovém soukolí po skončení prací a před spuštěním hlavního stroje.

§ 7**Vytahování plavidel na souš**

(1) Při vytahování plavidel na souš pomocí lodního výtahu musí být splněny tyto podmínky:

- a) před zahájením prací musí být provedena kontrola průchodnosti kolejových drah, vozů, lan a celé plochy, na které se bude s vozy manipulovat,
- b) musí být zamezen přístup osob do blízkosti výtahových lan a do prostoru mezi vytahovaným plavidlem a vodou po dobu pohybu plavidla na souši; za tím účelem musí být umístěny na přístupových místech k výtahové ploše výstražné nápisy zakazující vstup nepovolaným osobám,
- c) musí být zajištěny předměty nebo materiál na palubě vytahovaného plavidla proti sesunutí nebo pádu.

(2) U plavidel usazených na hranicích musí být kontrolován stav a odolnost každé hranice samostatně.

(3) Pro vytahování plavidel na souš je organizace povinna určit pracovníky, kteří mohou lodní výtah obsluhovat a určit mimo povinnosti stanovené v odstavcích 1 a 2 další nezbytná opatření týkající se všech provozních režimů a zařízení.

§ 8**Manipulace s nákladem a materiály**

(1) Náklad a materiály, se kterými se manipuluje, musí být zajištěny proti pádu nebo sesunutí. Při manipulaci s nimi nesmějí být zastavěny únikové cesty, bezpečnostní a požární průchody a nesmí být narušována řádná funkce strojů a zařízení. Organizace je povinna zajistit, aby do prostor manipulace neměly přístup nepovolané osoby.

(2) Silniční vozidla a železniční vagóny musí být při překládání nákladu nebo materiálu zajištěny proti samovolnému pohybu.

(3) Při manipulaci s nákladem a materiály je zakázáno

- a) zdržovat se v okolí manipulačních prostorů při překládání drapákem,
- b) aby se v nakládacím prostoru zdržovaly jiné osoby než jsou určeny,
- c) vstupovat při nakládání plavidla hromadným substrátem do nakládacího prostoru,
- d) překračovat přípustné plošné zatížení skladových podlažních ploch.

§ 9**Spojení s plavidly**

(1) Přecházet z plavidla na plavidlo, popřípadě na břeh, je dovoleno jen tehdy, pokud vzdálenost nebo převýšení mezi nimi umožňuje přechod překročením; v ostatních případech musí být použity některé z těchto druhů spojení:

- a) lávky,
- b) žebříky, schody,
- c) otočná ramena,
- d) čluny.

(2) Lávky sloužící pro přechod musí být minimálně 0,4 m široké, lávky, po kterých se přenášejí břemena musí být minimálně 0,8 m široké. Spojovací lávky musí mít příčné svlaky a alespoň na jedné straně zábradlí vysoké 0,9 m. Okraje lávky musí být natřené bílou barvou (pruh v šířce 0,05 m).

(3) Lávky musí být upevněny tak, aby se zamezilo jejich posunutí, převrácení nebo houpání.

§ 10**Používání osobních ochranných pracovních prostředků**

(1) Při manipulaci s hořlavými kapalinami I. a II. třídy se nesmějí používat osobní ochranné pracovní prostředky, které mohou způsobovat jiskření (např. obleky ze syntetických látek s kovovými součástmi).

(2) Záchrannou vestu jsou pracovníci povinni používat

- a) všude při práci kde okraj plavidla nemá zábradlí,
- b) při záchranných pracích a při havárii plavidla,
- c) při použití záchranného člunu pro pracovní a záchranné účely,
- d) při opuštění plavidla pomocí otočného ramena,
- e) při opuštění plavidla při vyvazování v plavební komoře,

- f) při vyprošťování kotvy,
- g) jestliže to podle místních podmínek a pracovní situace určí organizace nebo velitel plavidla.

§ 11 **Školení**

Organizace jsou povinny prokazatelně školit velitele plavidel alespoň jednou za dva kalendářní roky a ostatní pracovníky alespoň jednou za kalendářní rok o této vyhlášce a o předpisech k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení v rozsahu výkonu a řízení prací, na které se tato vyhláška vztahuje.

§ 12 **Účinnost**

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 1981.

Předseda:

Dr. Bartík v. r.

- 1) Vyhláška federálního ministerstva dopravy č. 155/1973 Sb., kterou se vydává Řád plavební bezpečnosti na vnitrozemských vodních cestách, příloha čl. 1.01, písm. i).
- 2) ČSN 01 8010 Bezpečnostní barvy a značky.
ČSN 01 8012 Bezpečnostní tabulky.
- 3) ČSN 73 8107 Trubková lešení.
ČSN 73 8108 Pomocné trubkové konstrukce.
ČSN 27 5004 Pohyblivé pracovní plošiny. Zkoušení, provoz, montáž, opravy.

